

Міністерство освіти і науки України
Комітет з фізичного виховання і спорту МОН України
Сумська обласна державна адміністрація
Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Тартуський університет (Естонія)
Сумський державний університет

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Україна, Суми, 14–15 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ»

Гнітецька Т. В., к.н. фіз.вих., доц.
*Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки
gnitecka@mail.ru*

У світлі інноваційних реформ у вищій освіті значно зросла роль самостійної роботи студентів (СРС), на яку відкритий освітній стандарт відводить 40–50 % навчального часу. Разом з тим, проблеми змісту, організації, контролю й оцінювання цього виду навчальної діяльності у ВНЗ залишаються недостатньо вирішеними.

Опитування студентів Інститутів фізичної культури та здоров'я (ІФКЗ) вказує, що основною формою самостійної роботи для 85 % з них переважно є опрацювання конспектів лекцій, а при труднощах у вирішенні самостійних завдань 95 % з них звертаються до друзів, а не до викладачів. Зрозуміло, що ознайомлення студентів з різноманітністю форм і видів завдань самостійної роботи та наукова її організація матиме позитивний вплив на підвищення якості підготовки майбутніх фахівців.

У процесі професійної підготовки майбутнього фахівця фізичного виховання і спорту особливе місце займає «Теорія і методика фізичного виховання» (ТМФВ). Це профільююча теоретична дисципліна, тому ефективна організація СРС при її вивченні має високу актуальність.

Метою даної публікації є висвітлення основних проблем організації та обґрунтування шляхів підвищення якості самостійної роботи студентів при вивченні ТМФВ.

Відомо, що основними видами завдань самостійної роботи з ТМФВ є: опрацювання лекційного матеріалу з його розширенням та поглибленням; вивчення окремих тем або

питань, що не розглядаються в курсі лекцій; підготовка до виступів за питаннями семінарів; підготовка до практичних, лабораторних занять; розв'язування і письмове оформлення задач, схем, діаграм, складання тестів; підготовка до підсумкового контролю; переклад текстів з іншомовних джерел, складання словника основних понять; робота в інформаційних мережах з визначених тем тощо [1; 2].

Результати проведених досліджень дозволили визначити, що перерозподіл кількості годин від аудиторних занять до самостійної роботи та недостатньо сформовані здібності до самоорганізації навчальної діяльності є основними причинами зниження якості професійної підготовленості студентів ІФКЗ.

У світлі вище сказаного нами було розглянуто підходи до вирішення проблем СРС (табл.1).

Таблиця 1. Підходи до вирішення проблеми якості самостійної роботи студентів ІФКЗ

Варіанти	Яку проблему вирішує
1. Диференціація завдань самостійної роботи за рівнями навчальної активності та особистих резервів часу студентів.	1. Усуває жорстку регламентацію самостійної творчої роботи. 2. Враховує індивідуальні здібності студента до навчання. 3. Дозволяє вибирати об'ємність завдання залежно від резервів часу (ефективне для спортсменів).
2. Підготовка навчально-методичних засобів для самостійної роботи студентів: навчальних, методичних посібників, тестів самоконтролю, тощо.	1. Сприяє продуктивній пізнавальній діяльності – узагальненню, уточненню, виділенню основного, як основи для наступної творчої діяльності студента. 2. Підвищує якість знань.
3. Забезпечення систематичного поточного контролю за виконанням завдань самостійної роботи:	1. Підвищує активність до самостійної навчальної діяльності. 2. Підвищує якість знань.

<i>Продовження таблиці 1</i>	
виступів на семінарських заняттях, тощо.	3. Поступове накопичування балів за модуль.
4. Отримання студентами-спортсменами високої кваліфікації програм самостійної роботи на початку вивчення дисципліни.	1. Дозволяє студентам-спортсменам підвищити якість їх підготовленості, набрати більшу кількість балів за модулі самостійної роботи.

Встановлено, що диференціація завдань самостійної роботи з урахуванням індивідуальних особливостей рівня підготовки студентів, їх навчальної активності та особистих резервів часу є одним з важливих чинників підвищення якості СРС. Варіанти прикладів диференціації завдань самостійної роботи студентів з ТМФВ наводимо в таблиці 2.

Таблиця 2. Приклади диференціації завдань СРС з ТМФВ

Рівень завдань	Види завдань	Кому реко-мендовано	Форма контролю, оцінювання
Перший	Самостійне опрацювання структурно-опорних схем із застосуванням методу “неповної інформації”. Студент доповнює пропущену інформацію.	Студентам, які мають малі резерви часу на самостійну роботу або низьку навчальну активність.	Перевірка на семінарському чи індивідуальному занятті схеми або доповнень. Оцінюється найнижчим балом.
Другий	Складання опорних схем за запропонованими темами	Студентам, які мають малі резерви часу на самостійну роботу, але	Перевірка на семінарському чи індивідуальному занятті. Оцінюється балом в 1,5-2 рази більше

<i>Продовження таблиці 2</i>			
		достатню навчальну активність.	ніж завдання першого рівня.
Третій	Письмові відповіді на поставлені питання чи завдання.	Студентам, які мають високу навчальну активність та достатні резерви часу для неї.	Усна доповідь на семінарському занятті або перевірка на інд. занятті. Оцінюється балом в 2,5-3 рази більше ніж завдання першого рівня.

У підсумку зазначимо, що висока якість теоретичних знань майбутнього фахівця з фізичного виховання можлива якщо в ході самостійної (та аудиторної) роботи будуть реалізуватися наступні педагогічні умови: 1) формування мотивації до майбутньої професії та інтересу до дисципліни; 2) забезпечення міжпредметних зв'язків; 3) навчання системі дій і операцій студентів, які в своїй сукупності забезпечують уміння вчитися; 4) організація і управління самостійною пізнавальною діяльністю студентів; 5) комплексне застосування методів навчання та учіння (слова, наочності, практичного), різноманітних прийомів та засобів навчання, форм контролю тощо.

Література:

1. Бондаренко В. Педагогічні аспекти організації самостійної роботи майбутніх фахівців фізичної культури // Педагогічні науки (Полтава). – 2012. – № 54. – С. 54-59. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/983/1/Bondar.pdf>

2. Гнітецька Т. В. Самостійна робота студентів із теорії та методики фізичного виховання за кредитно-модульною системою навчання [Текст]: навч. посіб. Т. В. Гнітецька, Т. Г. Овчаренко. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Л.Українки, 2010. – 184 с.